

DEN YDMYKE FÅR NÅDE

Prekentekest.: Lk 18,9-14

Jakob 4,6 «Gud står de stolte imot, men de ydmyke gir Han nåde.»

Innledning: Menneskenaturen har ikke endret seg nevneverdig på 2000 år, eller fra syndefallet, for den saks skyld. Jesus adresserte denne lignelsen til en gruppe mennesker som alltid har vært her. «Dem som stolte på seg selv at de var rettferdige, og som foraktet de andre.» Eller kanskje det ikke er en gruppe mennesker, men heller en egenskap som man i større eller mindre grad kan finne hos de fleste av oss. Derfor er lignelsen ubehagelig aktuell. Den har et enkelt, men kraftfullt budskap: Den som opphøyer seg selv, skal fornedres og den som fornedrer seg selv, skal opphøyes.

- Men lignelsen viser oss også Guds hjerte. I 1 Peter 5,10 kalles Gud for "All nådes Gud". Gud har all nåden og at Han møter oss med utgangspunkt i Sin nåde. Nåde er noe man får om man er liten nok til å ta imot.
- Lignelsen forteller videre at en enkel bønn om nåde er alt som skal til for å gå rettferdiggjort hjem til sitt hus. Og den forteller også hvordan man kan gå hjem fra templet uten å ha opplevd eller mottatt noen verdens ting.
- Lignelsen hadde en adresse, som jeg nevnte innledningsvis. Ikke la oss være for raske til å definere oss ut av denne gruppen og til å frikjenne oss selv. Da slipper vi for lett unna det Jesus sier. Litt mer ydmykhet kunne jeg nok behøve selv, sammen med viljen til å løfte andre opp og fram.
- Fariseeren stod for seg selv og fortalte Gud hvor god han var. Egenrettferdigheten har mange uttrykksformer. Her kom den i form av en lovprisning til Gud, der ikke Guds godhet men hans egen fortreffelighet var hovedtema. Og hovmotet levde i beste velgående til og med i templet. Et gudshus er altså ingen garanti for at våre mørkere sider ikke kommer til syne. Dessverre kan religion, til og med kristendommen, brukes som et dekke for å skjule de mindre gode sider i menneskenaturen. Men Fariseeren ble heldigvis ikke kastet ut av templet. Hos Gud er man alltid velkommen. Igjen og igjen. Selv om bønnene ikke er som de skal være og motivene ikke er helt gode. Man er velkommen igjen. Det kan jo tenkes at man en dag ser seg selv i lyset fra Guds nåde og vender om.
- Ba fariseeren høyt, tro? Det skal du ikke se bort fra. Det spiller forsåvidt mindre rolle. Når man ber slike bønner, vil det merkes av folk omkring, selv om man ikke ber høyt.
- Tolleren gjorde seg avhengig av Guds nåde. Han sto langt borte og ville ikke engang løfte sine øyne mot himmelen. Hans bønn var enkel: «Gud, vær meg synder nådig.»
- Da skjedde det noe forunderlig, noe overnaturlig. Han fikk nåde. Hans bønner ble hørt. Men det skjedde noe enda mer forunderlig. Sammen med nåden fikk han rettferdigheten. Guds rettferdighet. «Denne mannen gikk rettferdiggjort hjem til sitt hus.»
- Gud står de stolte imot, men de ydmyke får nåde. Dette står tre steder i Bibelen. Så viktig er det:
 - 1 Pet 5,5 *På samme måte skal dere unge underordne dere de eldste! Ja, dere skal alle underordne dere hverandre, og ikke dere ydmykhet! For: Gud står de stolte imot, men de ydmyke gir Han nåde*
 - Jakob 4,6 *Men Han gir enda mer nåde. Derfor sier Han: «Gud står de stolte imot, men de ydmyke gir Han nåde.»*
 - Ordspr 3,34 *Sannelig, Han spotter spotterne, men de ydmyke gir Han nåde.*
- Gud gir nåde til den ydmyke. Men det er ikke bare Gud som gjør det. Den ydmyke får nåde også hos mennesker. Har man begått en feil, gjort noe dumt, sagt noe uklokt, og i ydmykhet ber om unnskyldning og tilgivelse, så møter man forståelse. Det er som om ydmykheten utløser noe av det beste i oss mennesker som sosiale vesener. Et slags ur-instinkt. Vi gjør alle feil. Vi trenger alle tilgivelse. Ydmykheten knytter oss sammen. Stoltheten skiller oss fra hverandre. Jeg tror denne egenskapen å møte ydmykhet med forståelse og tilgivelse er noe Gud, Skaperen selv har lagt i mennesket.
- La oss se nærmere på hva stolthet og ydmykhet egentlig er.

HVA STOLTHET ER

- En selvstendighet og uavhengighet der jeg hever meg over andre
- En nedlatende holdning overfor andre
- Å ikke ønske hjelp fra andre eller å være ute av stand til å ta imot hjelp
- Utakknemlighet

- Resultat: Man blokkerer for nåden og får Gud mot seg. Det kommer også inn en avstand til mine medmennesker.

HVA STOLTHET IKKE ER

- Trygghet og takknemlighet over det du er i Gud og de velsignelser du har fått.
- Tillit til de evner og anlegg Gud har gitt deg.
- Troen på deg selv og hva du kan utrette
- Takknemlighet for hva du er og har
- OBS: Når stoltheten kommer inn vil takknemligheten dø
- Lignelsen forteller oss at stoltheten kan be takkebønner, men det er seg selv man takker, ikke Gud.

HVA YDMYKHET ER

- En mild og varm holdning som løfter andre fram og som gjerne tjener sin neste selv om det går på egen bekostning.
Fil 2,3 Gjør ikke noe ut fra ønske om egennytte eller lyst til tom ære, men enhver skal med ydmykt sinn anse de andre høyere enn seg selv.
- En bekreftelse av andre. En inkluderende holdning der man ser at man er avhengig av andre og deres hjelp
- Å sette andre høyere enn seg selv
- Å gi Guds Ord rett – si det Ordet sier
- Å gi Gud rett – leve i avhengigheten av Ham
- Å leve i ydmykhet er å følge etter Jesus. Da får du hvile.
Matt 11,29 Ta Mitt åk på dere og lær av Meg, for Jeg er mild og ydmyk av hjertet, og dere skal finne hvile for sjelene deres.
- Ydmykheten åpner for nåden

HVA YDMYKHET IKKE ER

- Et dårlig selvbilde
- Et tegn på svakhet. Ydmykhet er et tegn på styrke

DET ER DEN YDMYKE SOM FÅR NÅDE

- Gud bor hos de ydmyke.
Jes 57,15 For så sier Den Høye og Opphøyde, Han som troner for evig, Han som har navnet Hellig: I det høye og hellige bor Jeg, og hos den som har en sønderknust og ydmyk ånd, for å gjenopplive de ydmykes ånd, og for å gjøre de sønderknustes hjerte levende.
- Et ydmykt Ja til frelsen.
Ef 2,8-9 For av nåde er dere frelst, ved troen, og det er ikke av dere selv, det er Guds gave, 9 ikke av gjerninger, for at ikke noen skulle rose seg.
- Et ydmykt Ja til kraft i kristenlivet.
Ap gj 1,8 Men dere skal få kraft når Den Hellige Ånd kommer over dere. Og dere skal være vitner om Meg i Jerusalem, og i hele Judea og Samaria, og helt til jordens ende
- Et ydmykt Ja til Åndens tjeneste.
2 Kor 3,5-6 Ikke det at vi er dyktige i oss selv til å tenke ut noe som om det kom fra oss selv, men vår dyktighet er fra Gud, 6 Han som også gjorde oss dyktige til å være tjenere for en ny pakt, ikke bokstavens pakt, men Åndens pakt. For bokstaven slår i hjel, men Ånden gjør levende.
- Et ydmykt Ja til en ny måte å leve kristenlivet på.
Ef 2,10 For vi er Hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud har gjort ferdige på forhånd, for at vi skulle vandre i dem.
- Den ydmyke får nåde – og det er alt du trenger.

JESUS SOM VÅRT FORBILDE

- Jesus er vårt forbilde i ydmykhet.
Mt 11,28 Kom til Meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, og Jeg vil gi dere hvile! 29 Ta Mitt åk på dere og lær av Meg, for Jeg er mild og ydmyk av hjertet, og dere skal finne hvile for sjelene deres. 30 For Mitt åk er gagnlig, og Min byrde er lett.»
- Ydmykhet og hvile høre sammen. En ydmyk holdning er et tegn på at du har overgitt ditt liv til Gud. Du har ikke bare tatt imot nåde, du hviler i nåden.